Чыңгыз Айтматов (1928-2008).

Кыргызда жаралыптыр улуу инсан,
Затына аты дагы куп жарашкан.
Жараткан поэманы, романды да,
Ааламды калем менен бут караткан.

Кыргыз элинин чыгаан уулу дуйно жузуно аттын кашкасындай таанымал болгон кыргызды кыргыз кылып тааныткан, биздин сыймыгыбыз болгон жазуучубуз Ч.Айтматов 1928-жылы Талас облусунун Шекер айылында туулган. Жазуучунун корком адабиятка болгон кызыгуусу эрте ойгонуп алгач студент болуп жургон кезинде бир канча чыгармаларды которот. Ал эми 1952-жылдан баштап Ч.Айтматов озунун оригиналдуу чыгармаларын жаратып жарыяла баштайт.

TASS

Чыгармачылык ишке жазуучу 1952-жылдан баштап киришет. Ал жылы анын эн алгач «Газетчи Дзюйо» деген ангемеси жарык корот. Мына ушундан кийин жазуучунун ангемелери, макалалары гезит-журналдарга басыла баштайт.

Книги Чингиза Айтматова

Москвада окуп жургон кезинде «Бетме бет» повести жарык коруп, 1958-жылы «Жамийла» орус тилинде басылып, жазуучунун данкы дуйного тарай баштайт. Аларга удаа «Кызыл жоолук жалжалым», «Ботогоз булак», «Биринчи мугалим» повесттери жазылат.

azattyk.kg (RFE/RL)

- Жогорудагы чыгармаларга кошулуп «Тоолор жана талаалар баяны», повести жарык корот.Бул чыгарма олконун ен чон сыйлыгына – Лениндик сыйлыкка арзыйт. 1967-жылы «Гульсарат»,1970-жылдарда «Ак кеме «, «Эрте келген турналар» повесттери , 1980-жылдарда «Кылым карытар бир кун», «Кыямат», «Чынгыз хандын ак булуту» роман-повесттери жазылып,анаын ыр бир дуйнолук совет адабиятындагы озгочо окуя корунуш катары кабыл алынды.

Ч.Айтматовдун бүтүн чыгармаларында адамзаттын алдында турган ири маселелер , койгойлуу проблемалар которулот, кобунчо адамдын ыйманы таптанып, этикалык жагдайлар алдынкы планга чыгып, «канткенде адам уулу адам болот?» деген суроого жооп изделет да, мунун баары бийк гуманисттик философиялык денгээлде чечилет. Жазуучунун бул жонундо жазган бир-эки сап ырлары да бар;

Эзелтен чечилбеген улуу талаш:
Канткенде Адам улуу Адам болот?
Душманды кырып- жоюп басканда да,
Душмандан Жан соогалап качканда да,
Туболук чечилбеген улуу талаш:
Канткенде Адам уулу Адам болот?
Адамзат качан чечет, качан коет:
Канткенде Адам уулу Адам болот?

Залкар жазуучу-азыркы учурда дуйнодо чыгармалары ен коп окулган авторлордун бири 2008-жылы Германиянын Нюрнберг шаарындагы ооруканада жаткан жазуучусу катуу оорудан 10-июнда, 80 жашында жарык дуйно менен кош айтышты.Залкар жазуучунун дуйнодон кайткандыгына байланыштуу 14-июнь Кыргызстанда Аза куну деп жарыяланды. Бул кун Кыргызстандын желеги ылдый тушурулуп. Кыргыз элинин чыгаан жазуучусу Чынгыз Айтматовду акыркы сапарга узатуу салтанаты болду.

Бишкек
Тилин жоготкон
эл-келечегин
жоготот
www.ktrk.kg